

2. *Льяши Л.* Формування облікової політики підприємства // Голо-вбух. — № 5 (107), лютий. — 2001. — С. 67—77.
3. *Кірейцев. Г.Г.* Облікова політика підприємства // Бухгалтерія в сільському господарстві. — 2000. — №4. — С. 4—7.

Мялік М.С., магістрант
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник — к.е.н., доцент М.М. Кругла

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА

Облік витрат виробництва є визначальним у системі бухгалтерського обліку виробничого підприємства.

Завдання обліку витрат на виробництво полягає в накопиченні даних про витрати, обумовлені технологією виробництва для встановлення їх величини за двома головними об'єктами — продукцією (для оцінки вартості запасу) і за центрами відповідальності (з метою контролю за рівнем витрат). Таким чином, облік і накопичення витрат включає групування сукупності витрат за центрами відповідальності і розподіл цих витрат на калькуляційну одиницю.

Вимоги системи управління щодо методики обліку витрат виробничої діяльності і системи контролю за собівартістю продукції виробничих підрозділів базуються на основі розширення аналітичності застосованих в обліку групвань витрат. Таке відображення забезпечує отримання вичерпної інформації, необхідної для управління підприємством і оцінки його діяльності шляхом виведення фінансових результатів.

Проте визначення сутності обліку витрат на виробництво створює реальні передумови моделювання його організації на підприємствах. Саме облік як інформаційний потік, обернений процесу управління, буде не лише відображати дійсність, але й готувати інформацію для планування економіки підприємства в майбутньому.

На побудову обліку виробничих витрат впливає ряд факторів, які доцільно об'єднати в групи: організаційні, облікові й технологічні.

До організаційних факторів належить вид підприємницької діяльності, галузь та підгалузь виду діяльності, форма спеціалізації. Враховуються види продукції, наданих послуг, виконаних робіт, що виробляються чи надаються підприємством. Важливе значення в побудові обліку витрат має організаційна структура підприємства та тип виробництва.

Серед облікових чинників побудови обліку витрат — методи оцінки об'єктів обліку; організація внутрішньогосподарських відносин; методи формування фактичної виробничої собівартості продукції; склад і структура калькуляційних статей витрат, можливість їх аналітичного розкладання; прийнятий варіант методу обліку за ознаками повноти охоплення.

Дані про витрати за об'єктами калькуляції необхідні не лише для перевірки компенсації витрат доходами від реалізації. Калькуляція фактичної собівартості продукції складають з метою порівняння витрат на виробництво та реалізацію з ціною продажу одиниці виробу. Для проведення аналізу собівартості продукції потрібні дані в розрізі статей витрат. Вибір методу обліку витрат залежить від технології й організації виробництва на підприємстві, що є специфічною для кожного виду діяльності.

Технологічний процес — це сукупність операцій, що кілька технологічних операцій формують технологічну фазу, ділянку або переділ. Характер операцій технологічного процесу визначає, які з них можуть знайти відображення у первинних документах на підставі даних про якісні параметри виробничого процесу, а потім, як цього вимагає групування витрат, їх можна було б підсумувати за видами продукції, місцем (центром) формування та іншими ознаками групування.

Технологічні особливості виробничого процесу обумовлюють вибір методу обліку витрат. Якщо є можливість за ходом технологічного процесу визначити операції, за якими можна встановити кількісні та вартісні параметри виробничого процесу, то облік можна здійснювати за операціями, фазами, переділами. При відсутності такої можливості, облік має бути побудований за виробництвом в цілому.

Таким чином, організація обліку витрат на підприємстві є результатом моделювання процесу на підприємстві, який ґрунтується на врахуванні організаційних, технологічних та облікових особливостей його проведення.